

केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जनविकास कार्यक्रम या योजनेकरीता SNA-SPARSH या निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याकरीता अधिनस्त कार्यान्वयन यंत्रणांचा (IAs) पदानुक्रम (Hierarchy) निश्चित करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अ.वि.वि-२०२५/प्र.क्र.५०(भाग-३)/का-७
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: २१/११/२०२५

संदर्भ :-

१. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभाग यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र.F.No.१(२७)/PFMS/२०२०, दि.१३.०७.२०२३.
२. भारत सरकार, अल्पसंख्याक कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र. MsDP २१/४७/२०२०- MsDP-MOMA, दि.०४.०७.२०२५.
३. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४७/कोषा-प्रशा-४, दि.१९.०६.२०२५,
४. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.४७(भाग-१)/कोषा-प्रशा-४, दि.२५.०६.२०२५,
५. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५४/कोषा-प्रशा-४, दि.०१.०७.२०२५,
६. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषा-प्रशा-४, दि.३०.०७.२०२५,
७. शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. २०२५/प्र.क्र. ५०(भाग-१)/कार्या-७, दि.१४/०८/२०२५.
८. शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र.अविवि-२०२५/प्र.क्र.५०(भाग-२)/कार्या-७, दि.०५/०९/२०२५.
९. शासन निर्णय, अल्पसंख्याक विकास विभाग क्र. अविवि-२०२५/प्र.क्र.५०(भाग-३)/कार्या-७, दि.०९/०९/२०२५ व शुद्धीपत्रक दि.१०/१०/२०२५.

प्रस्तावना :-

भारत सरकारने केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या अंमलबजावणी संदर्भात रोख व्यवस्थापनामध्ये अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी आणि निधीचे अगदी वेळेत वितरण सुनिश्चित करण्यासाठी (म्हणजेच निधीची जेव्हा प्रत्यक्ष गरज असेल, तेव्हाच तो भारत सरकार आणि राज्य शासनाच्या लेख्यामधून वितरीत होउन, संबंधित अदात्यास संवितरीत क्वावा या उद्देशाने) एसएनए-स्पर्श (SNA SPARSH) या पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची सुरुवात संदर्भ क्र. १ अन्वये केली आहे.

२. या अनुषंगाने विभागामार्फत केंद्र शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जनविकास कार्यक्रम ही योजना राज्यात राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेकरिता केंद्र व राज्य हिश्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे. SNA-SPARSH कार्यपद्धतीच्या प्रयोजनार्थ प्रत्येक राज्य संलग्नित योजनेसाठी संदर्भ क्र. ७ अन्वये 'सह सचिव/उपसचिव (कार्यासन-७), अल्पसंख्याक विकास विभाग' यांची समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) व स्टेट स्कीम मॅनेजर (SSM) तसेच 'अवर सचिव (कार्यासन-७), अल्पसंख्याक विकास

विभाग यांची एकल समन्वय यंत्रणा (SNA) म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. सदर केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जनविकास कार्यक्रम (SLS- MH ४६१) या योजनेकरिता भारतीय रिझर्व्ह बँके येथे स्वतंत्र आहरण खाते GOMHSPARSHMH४६१ उघडण्यात आले आले असून त्याचा खाते क्र. ०१५८५९०१५५० असा आहे. तसेच सायबर कोषागारावर देयके आहरीत करण्याकरीता संदर्भ क्र. ८ अन्वये 'कक्ष अधिकारी (कार्यासन-७), अल्पसंख्याक विकास विभाग' यांना आहरण व संवितरण अधिकारी (DDO) म्हणून घोषित करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक क्र. (DDO Code) ८१०१७१००१७ असा आहे.

३. SNA कार्यपद्धतीच्या तुलनेत SNA-SPARSH कार्यपद्धती अंतर्गत प्रदान प्रक्रियेच्या स्वरूपात झालेल्या आमुलाग्र व मुलभूत बदलाच्या पाश्वर्भूमीवर आणि नव्याने अंतर्भूत झालेल्या संगणकीय प्रणालीवरील कामकाजाच्या संदर्भात, SNA-SPARSH कार्यपद्धती अंतर्गत केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी करण्याच्या अनुंगाने, संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, एकल मध्यवर्ती अभिकरणे (SNAS), एकल मध्यवर्ती अभिकरणांचे आहरण व संवितरण अधिकारी (SNA DDOS) कार्यान्वयन यंत्रणा (IAs), लेखा व कोषागारे संचालनालय, आणि राज्य सायबर कोषागार कार्यालय यांची सर्वसाधारण भूमिका, कार्ये, कर्तव्ये आणि जबाबदार्या वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र. ६ अन्वये सर्व संबंधितांच्या निर्दर्शनास आणून देण्यात आल्या असून त्याचे अवलोकन व्हावे. यातील मुद्दा क्र. ३.३ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे या योजनेतर्गत SNA-SPARSH या निधी वितरण कार्यपद्धतीची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याकरीता अधिनस्त कार्यान्वयन यंत्रणांचा पदानुक्रम (Hierarchy) निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

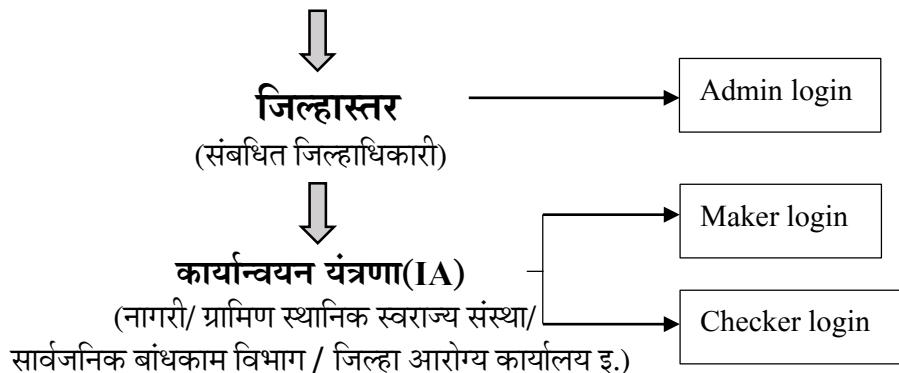
शासन निर्णय :-

विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जनविकास कार्यक्रम या योजनेकरीता सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षापासून 'एकल मध्यवर्ती अभिकरण' (SNA) निधी वितरण कार्यपद्धती लागू करण्यात आली होती. 'एकल मध्यवर्ती अभिकरण' (SNA) निधी वितरण कार्यपद्धती यंत्रणा खालीलप्रमाणे कार्यरत होती.

राज्यस्तर

(मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग-अल्पसंख्याक विकास विभाग)

(State Scheme Manager, 'एकल मध्यवर्ती अभिकरण' (SNA))

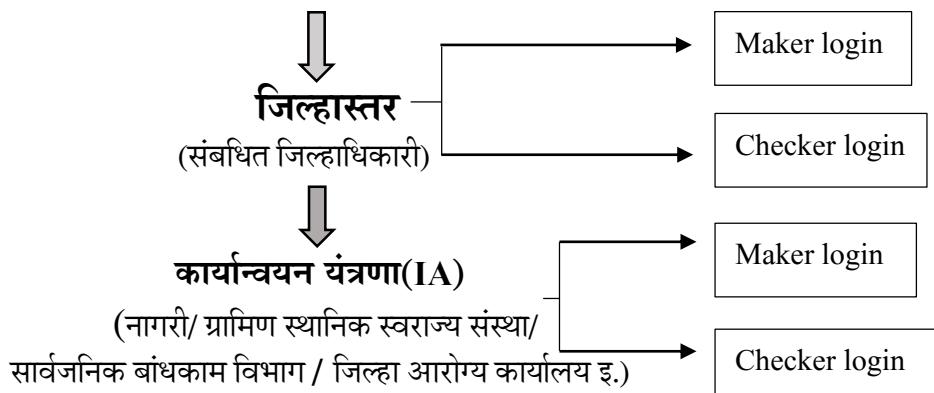

२. आता केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जन विकास कार्यक्रम या योजनेकरीता केंद्र शासन व राज्य शासन या दोन्ही स्तरावरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी “SNA SPARSH” ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने अधिनस्त कार्यान्वयन यंत्रणांचा (IAs) पदानुक्रम (Hierarchy) खालीलप्रमाणे असेल.

राज्यस्तर

(मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग-अल्पसंख्याक विकास विभाग)

(State Scheme Manager, 'एकल मध्यवर्ती अभिकरण' (SNA), Cyber Treasury DDO)

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५११२११४३३५६०८१४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद शेणॉय)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अवर सचिव (१), अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
३. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व परीक्षा) मुंबई/नागपूर.
४. सह संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मुंबई.
५. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प -४/ व्यय -४) मंत्रालय, मुंबई.
६. नियोजन विभाग (कार्या.१४७१).
७. जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे, महाराष्ट्र शासन.
८. आयुक्त, आरोग्य सेवा व अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राआसो, मुंबई.
९. संचालक, (प्रशा/प्रकल्प), समग्र शिक्षा, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
१०. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प शाखा), अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. निवड नस्ती (का.-७).